

naddešenik in podčestnik Toplak, ki je sedaj davkar v Ptuj. Edina, po večini slovenska ženijska kompanija, je šla torej najprva v Bono in se je zadnja vrnila iz okupacijskega ozemlja pred tridesetimi leti. Vsem, ki so prebili toliko težav pri okupaciji in se vendar srečno vrnil v slovensko domovino, kličemo: Še mnogo let! — Gotovo je tudi zanimivo, da tov. Likozarju vojaških let nič ne štejeje v službeno dobo. Pa še nekaj je takih tovarišev, ki so z nami prepričani, kako hvaležna zna biti svojim zvestim sinovom — domovini!

— **Usposobljenostni izpiti za splošne ljudske in meščanske šole** so se zaključili pred ljubljanskim izpraševalno komisijo prejšnji teden. Potrjen je bil za meščanske šole: definitivni učitelj Karel Javoršek v Ljubljani s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Posebni izpiti za splošne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom je bila potrjena Josipina Smoletova na Viču; s slovenskim in nemškim učnim jezikom sledeči prov. učitelji, oziroma učiteljice: Karel Blažič v Erzelju; Ivan Jocič v Koprivniku; Ciril Petrovec, c. kr. podučitelj v Trstu; Antonija Adamičeva v Horjulu; Josipina Arhova v Spodnji Beli; Ana Golijeva v Šmarjeti; Marija Grobovškova v Talčem Vrhu; Leonida Herzogova, učit. supletinjska v Ljutomeru; Roza Jovanova v St. Vidu pri Ljubljani; Vita Keršnikova v St. Vidu pri Brdu; Leopoldina Kogejeva na Vojskem; Marija Košakova na Viču; Marija Mikuluševa v Sv. Boštjanu na Korškem; Slava Skaletova v Novem mestu; Vera Tancigova v Izlah; Gizela Ušeničnikova na Dobravi; Marija Zakrajškova v Stopičah; Karolina Zupančičeva v Predvorju; Jerica Žebretova na Skaručini.

— **Značilno pismo.** Naš urednik je dobil od prijatelja pismo, kjer stoji tudi te značilne besede: „Kako se Ti godi? Meni slabo; od oktobra sem bil bolan, štiri tedne v postelji, v aprilu sem zopet začel poučevati. Obravnave v deželni zbor sem čital z veseljem, a niso prinesle ničesar. Oh, ti grdi klerikalci, res nas bodo izstradali. Sila in glad sta nekoliko razredčila naše vrste, upam, da smo sedaj čisti! Mi pa stojimo in pademo s svojim prepričanjem, pa naj se zgodi, kar hoče! Stradati in trpeti me ne bodo učili, saj sem temu vajen od mladih nog, v boju pa že stokrat preizkušen in dobro utrjen, pa se nič ne bojim!“ — Te moške besede naj čitajo uskoki in — sram jih bodi!

Štajerske vesti.

— **Kaj pa to?** Letos se vrše učiteljske uradne konference na Spodnje Štajerskem ločeno: Slovenci posebe in Nemci posebe. Okrajni šolski svet v Slovenjem Gradcu pa pošilja seveda nemško „Tagesordnung“. Referat A je naveden nemško in slovensko, referat B ima pa samo nemški naslov. Ali nadzornik Schechel za slovenske šole ne zna s svojim stalnim konferenčnim odborom toliko slovensko, da bi povedal tudi za referat B slovenski naslov, ali pa hoče tem potom vplivati, da se ta referat — ki se mu pri konferenci določi poročevalec — ne sme izdelati slovensko! Eno ali drugo; a oboje jako žalostno za naše razmere! Zahtevamo jasnosti!

— **Nemška vsiljivost.** Na Ptuj nameravajo ustanoviti deško meščansko šolo, seveda z nemškim učnim jezikom. Ker pa imajo menda premalo domačih nemških dečkov, ki bi obiskovali to šolo, so poslali na vsa šolska vodstva v Ptujem okraju poziv, naj nabirajo dečke iz dežele, ki bodo obiskovali to šolo. S tem se je ponudila posebno nadučiteljem prilika, da se prikupijo nemškim merodajnim krogom v Ptuj. Ne čudite se torej, če storijo nekateri nadučitelji vse mogoče, da bi pridobili slovenske dečke, oziroma njih starše za to šolo — penemčevalnico. Zgražamo se pa tudi nad predrznostjo ptujskih Nemcev, ki se upajo tako izzivalen poziv poslati na slovenske šole, saj si lahko mislijo, da so na nekaterih šolah še narodno čuteči učitelji, ki se bodo tej politiki uprli. Naji nam rajše dajo slovenskih šol, ko že itak dolgo prosjamo zanje! Pa seveda, kadar prosijo Slovenci za svoje šole, imajo oblasti — zaprta ušesa!

— **Velik koncert v Mariboru.*** Glasbeno društvo v Mariboru priredi dne 7. maja t. l. na korist dijaške kuhinje koncert. Vzpored vsebuje izbrane skladbe svetovnih skladateljev in bo ponujal redek umetniški užitek. Orkester je pomnožen na 40 oseb, med katerimi so znani umetniki-diletanti. Vzpored obsega: 1.) Meyerbeer: Venčevalna koračnica iz opere Prerok. 2.) Pl. Weber: Overtura k operi „Oberon“. 3.) Smetana: Uvod in kraljevi prihod iz opere „Dalibor“. 4.) a) Haydn: Arija iz oratorija „Stvarjenje“, b) Hildach: Pesem: Pomlad je je prišla. 5.) Beethoven: Lahretto iz II. simfonije. 6.) Jakl: Narodni potpourri: Potovanje po Kranjskem. 7. Offenbach: Barkarola iz „Hofmannovih pripovedk“. 8.) Pesmi: a) Viktor Parma: Poslednja noč, b) dr. B. Ipavc: Oiganka Marija, c) Goldmark: Studenček, d) Grieg: Jaz ljubim te. 9.) a) Parma: Intermezzo iz opere: „Ksenia“, b) Moskovsky: Serenada. 10.) R. Wagner: Bojna himna iz opere „Rienzi“. — Pesmi pod točko 4. in 8. poje koncertna

*) Za zadnjo številko prepozno došlo.

Uredn.

pevka gospa Jeanetta pl. Foedranspergova. — Učiteljstvo se najljubneje vabi, da se udeleži tega koncerta in ga priporoči svojim znancom in prijateljem. Če učiteljstvo poseča ta koncert, pripomore neposredno k gromotnemu razvoju slovenske filharmonije na nemško-slovenski meji

— **Iz St. Pavla pri Preboldu** poročajo: V poljudno poučni besedi je predaval nadučitelj tov. Petriček v nedeljo, dne 24. aprila, v tukajšnji šoli o umnem hmeljarstvu. Udeležilo se je shoda okoli 200 hmeljarjev, mej njimi, kar se je z veseljem opazovalo, dobra tretjina žena in mladeničev. Poslušali so predavatelja z napeto pozornostjo, kar svedoči, da pojmijo važnost te stroke poljedelstva za naše gospodarstvo. Lepa hvala predavatelju, ki je vedel z nazorili oživiti in z živahnim trurnim, z zdravim humorjem prepletanim govorom zbujati in utrjati zanimanje poslušalcev!

— **Nova šulferajnska šola.** V Peklu pri Poljčanah na Spod. Štajerskem bodo zidali šulferajnsko šolo. Nemški „Schulverein“ je že določil v ta namen 50.000 K. Kako potrebna da je šola, dokazuje dejstvo, da je v Peklu in okolici 5 nemških rodovin. Žal, da se potegujejo za nemško šolo tudi nekateri slovenski zaslepljenici, ki najbolje pritiskajo na podpise slovenskih staršev. — Za to šolo agitira na priznici tudi — župnik Cilenšek!

— **Društvo „Selbsthilfe der Lehrerschaft Stelermars“.** Odbor razglaš: Dne 11. marca je umrla članica Katarina Jelas v Mariboru. 82. smrtni doseg po 2 K naj se torej gotovo vplača tekem enega meseca. To je prvi smrtni slučaj v tekočem letu. Zadnji, 81. — Fetter iz Gradca — je bil decembra lani in je bil vplačan januarja letos.

— **Schulvereinsko šolo na Bregu pri Ptuj** so začeli že staviti. Treba bo hitrih in odločnih korakov za obrambo slovenskega ljudskega šolstva v okolici.

— **Nadučiteljsko mesto** v Kaplji na nemški meji, kjer se nahaja štirirazredna mešana šola, je razpisano. Učni jezik je samo v prvem razredu slovenski. Prošilec mora biti zmogel subsidiarno poučevati veronauk. Prošnje je vložiti do 21. maja. (Nemškemu učitelju bi podelil šulferaja 200 kron podpore na leto, Krajni šolski svet je precej nemškutarski.)

— **Uradni list marib. okr. glav.** naznanja, da hoče južnoavstrijska turnvereinska župa v Gradcu in, če mogoče, tudi v Mariboru prirediti za učiteljstvo posebne tečaje za mladinske igre. Vprašamo mariborsko okr. glavarstvo, ali bi sprejelo v uradni list tudi naznanilo kakega sokolskega tečaja?

— **Na naslov c. kr. deželnega šolskega sveta v Gradcu.** C. kr. deželni šolski svet v Gradcu se usojamo vljudno vprašati: 1. Ali je v zakonu utemeljeno, da gre okrajni šolski nadzornik povodom nadzorovanja šole v župnišče po informacije o učiteljskem osebju? 2. Ali je c. kr. deželni šolski svet v Gradcu voljan posredovati, da pri kvalifikaciji učiteljstva v bodoče ne bo na take in enake načine sodelovala duhovščina, ker bi se s tem vzgojilo grdo in mnogokrat tudi za učiteljstvo usodepolno ovaduštvo? 3. Zakaj se ne odpravi tajna kvalifikacija, ko je vendar znano, da kak analfabet dostikrat (zlasti pri kompetencah) natanko pozna kvalifikacijo učitelja, medtem ko dotičnik nima niti pojma o tem, nadzornik sam pa v župnišču učitelja že prej opiše, še preden je zagledala sodba o njegovem trudapolnem delovanju beli papir.

Goriške vesti.

— **Popravek.** V 16. št. „U. T.“ v dopisu A. Lebana mora stati: „Oaveant consules!“ in „Au revoir!“

— **Vprašanje laške realne gimnazije v Gorici.** Iz Gorice poročajo: Vsakdo ve, da bi že lahko imeli v Gorici take šole z laškim in slovenskim učnim jezikom, in sicer na državne stroške, ako bi hoteli Lahi resno privoščiti tudi Slovincem srednjo šolo. Naši Lahi pa so se postavili na stališče, da bodo rajši sami vzdrževali laško gimnazijo, nego da bi prišli tudi Slovenci do svojega zavoda. Mestni svet goriški je dovolil v ta namen prispevek 3400 kron, drugo zložijo in so deloma že zložile Furlanske občine in mesta. Za sedež gimnazije se najme del prvega nadstropja v ul. sv. Klare, ki je last občine in kjer se je nahajal nekoč oddelek dragoncev. Novo šolo nameravajo otvoriti že s prihodnjim šolskim letom. Goriška občina tiči že sedaj do grla v dolgovi, in nič boljše niso finance drugih furlanskih občin. Dejstvo, da zagotovljeni prispevki niti oddaleč ne bodo zadoščali v pokritje stroškov nove gimnazije, daje precej misliti, a da so Lahi tako pogumni, daje slutiti, da se jim je v ta namen obljubila izdatna podpora ali od dežele ali od države. Mi bomo stali na straži, bomo gledali na to, da se ne bo trošil niti deželni niti državni denar za trimoglavost goriških Lahov.

Istrske vesti.

— **Otvoritev koprške razstave.** Dne 1. tm. se je v Koprju vršila na slovesen način otvoritev deželne razstave istrske v Koprju, ki se je — kakor znano — udeležuje le laški del Istre. Po mestu je vladalo živahno

vrvenje; mnogo tujcev, zlasti Tržačanov je izletelo v Koper. Slavnosti otvoritve so se udeležile državne in avtonomne oblasti. Govorili so župan koprski, deželni glavar dr. Rizzi, poslanec Salata in namestnik Hohenlohe. Nato so si gostje ogledali razstavo, ki pa ni še popolnoma izgotovljena.

— **Iz Kopra** poročajo: Naša Istra polagoma, polagoma, ali vendar napreduje. Nedavno je bila otvorena šola v Truškah, ki je menda že dvorazredna, in kmalu se baje otvori nova šola tudi v Borštu. To so seveda razveseljive vesti, razveseljivo pa ni naslednje. Slišati je bilo in meni so povedali tamošnji ljudje, da prebivalci popolnoma slovenske vasi Labor, ki ne znajo niti najpotrebnejše iz italijanskega jezika, da morejo občevati z Italijani, kadar prihajajo po svojih poslih mednje, prosijo in nabirajo podpise, naj bi se pri njih ustanovila Legina italijanska šola, ker jih bo baje manj stala. Tamošnji kmetje pravijo, da jim manjka le še malo podpisov. Ne vemo, koliko je resnice na tem, ali možno je, da nevedno ljudstvo, zavedeno po kakem brezvestnem človeku, zahteva to, kar bi ne le ne koristilo, ampak direktno škodovalo. V interesu stvari bi torej bilo, da bi se kompetentni faktorji, ki jim je pri sreju napredovanje našega bednega naroda v Istri, informirali o stvari, eventualno poučili ljudstvo in izkušali vsekakor prepričati, da se kaj takega ne zgodi. Ne smemo dopustiti, da bi nastale v Laboru druge Krkavce.

— **Novo društvo.** C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva „Narodna čitaonica Nada“ s sedežem v Matuljah.

Splošni vestnik.

— **Preselitve.** Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani, registrovana zadruga z omejenim jamstvom, se je 4. maja 1910. preselila v Frančiškansko ulico št. 8, pritličje na levo, zadnja vrata.

— **Vojaške vaje učiteljev.** Prve vojaške vaje učiteljev se vrše letos na Štajerskem in Korškem od 18. julija do 11. avgusta ali od 1. do 28. septembra, na Kranjskem in Primorskem od 18. julija do 11. avgusta. Orožne vaje se vrše v celem kornem okrožju od 18. do 30. julija, na Korškem in Štajerskem tudi od 1. do 13. septembra.

— **V udobnost sl. šolskim vodstvom in krajinim šol. svetom iz Kranjske in Primorske** je stopila tverda Schüller iz Amstetna, ki je tudi na slovenskih šolah na dobrem glasu vsled svojih tintnih ekstraktov, v zvezi z Učiteljsko tiskarno in se naj vsa naročila naslove na Učiteljsko tiskarno v Ljubljani. Ta zbere naročila in jih pošlje tovarni. Blago se odpošilja kakor dosedaj iz tovarne.

Po sklepu lista.

— **Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega** ima v četrtek, dne 19. maja 1910, ob 1/2 11. uri dopoldne v Idriji svoj občni zbor.

Dnevni red:
1. Pozdrav predsednika. — 2. Predavanje gosp. dr. Frana Ilesiča; „Gibanje kot element duševnega življenja s posebnim ozirom na pouk“. — 3. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo. — 4. „Protialkoholno gibanje in šola“, predava tovariš nadučitelj Ivan Bezeljak. — 5. Volitev odbora. — 6. Raznoterosti.

Popoldne ogledavanje rudnika in drugih idrijskih znamenitosti. — Vabimo k obilni udeležbi vse cenjene tovariše in tovarišice, kakor tudi vse prijatelje šole in učiteljstva.

— **Razpisano nadučiteljsko mesto.** Na v drugem plačilnem razredu se nahajajoči dvorazredni šoli na Koblju v Konjiškem okraju je razpisana nadučiteljska služba do 15. majnika. Minulo jesen se je šola razširila, in je pripravljen tudi že tretji razred. Stanovanje je lepo, vrt velik; oskrbovanje poštne oddajalnice proti odškodnini letnih 240 K na razpolago, ker jo do jeseni oskrbuje dosedanj nadučitelj. Mesto je posebno priporočljivo za čebelarje; dosedanj nadučitelj je imel v čebeloreji lep postranski zaslužek.

Listnica uredništva.

H. J. K. (Istra): Pišite na naslov: Fran Suher, c. kr. učit. profesor v Ljubljani. — A. M. v P.: Oboje porabimo čimprej. — Idealistinja: Prejeli in priobčimo. Več zanimivosti smo morali zaradi tesnega prostora odložiti na prihodnjo številko.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1129. Kranjsko. 1-1

V krškem okraju se razpisujejo s tem nadučiteljska služba na štirirazrednici na Raki, nadučiteljska služba na dvorazrednici v St. Juriju pod Kumom, učiteljska služba na enorazrednici v Švibem, po dve učiteljski službi na petrazrednici v Cerkljah in na trirazrednici v St. Rupertu, po eno učiteljsko službo na petrazrednici v Leskovcu, na štirirazrednicah v St. Janžu in St. Jerneju in na trirazrednicah v Šmarjeti in Tržišču v stalno nameščenje.

Opomni se, da se pri eni učiteljski službi na ljudskih šolah v Cerkljah in St. Rupertu kakor tudi pri razpisanih službah na ljudskih šolah v Leskovcu in v St. Janžu upoštevajo le moški prosioci.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkam do 25. maja 1910.

Prosioci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščen, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 27. aprila 1910.

Zagrebski
Franck kot tovarniško znamenje
priporočujemo kot priznana najboljši pridelek za kavo!

Malo odgovora g. Karlu Štravu, učitelju na Colu.

Naprej moram povedati, da nisem preje odgovoril zaradi odsotnosti enako napadenega kolege. Ker pa stvar zori, smatram za potrebno, da storim sam, da se g. kolega Štrav ne bo preveč vznemirjal.

Gosp. Štrav naj se preje potruzi, da bo zvedel, kdaj in kje sem jaz „neresnico“ govoril, potem naj šele piše.

Ker se tiče kameleona, pa bo šlo drugače in bolj počasi. Vem, da on ni kameleon, ker ni še zadosti prepariran za to stvar. Opo-minjam ga pa, če ve, da prosto ljudstvo imenuje neko žival „pol tiča, pol miša“. O tem pa naj sam razmišlja. Vsem drugem zdaj molčim. Prihodnjic naj pa g. kolega pove kaj o socialistih.

V Budanjah, 19. aprila 1910.

Vinko Brus,
nadučitelj.

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu,
kot požirek
pristnega „FLORIAN-a“!

Človek!

52-16

Pomni treh besed:

FLORIAN

želodca red!

Postavno varovano.

Nizke cene
elegantna oblika
velika trpežnost
so lastnosti, ki jih ima

! obuvvalo !

češke tvrdke

V. Havel v Blatni

(južno Češko).

52-1

Cenik, v katerem je navedeno podrobno navodilo za jemanje mere, pošljem takoj franco.

Definitivnim učiteljem dovoljujem na željo male mesečne obroke.

Nepriležno blago rad zamenim!

Poprave črevljev se izvršujejo kar najskrbneje.

Ne zabite
„Učiteljskega konvikta!“